

Всеукраїнська екологічна ліга

Звіт про роботу Всеукраїнської екологічної ліги у 2009 році

**ВСЕУКРАЇНЬКА
ЕКОЛОГІЧНА
ЛІГА**

ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА

Станом на **25 грудня 2009 р.** маємо **230 міських, районних та селищних осередків**. Чисельність організації складає **12715 осіб**.

З 27 липня по 2 серпня Всеукраїнська екологічна ліга організувала і провела семінар «Еколого-небезпечні об'єкти: як з ними боротися?» для активістів районних, міських, сільських осередків Всеукраїнської екологічної ліги та координаторів осередків ВДС «Екологічна варта», який відбувся у м. Севастополі.

У рамках програми заходів семінару було проведено: круглі столи («Еколого-небезпечні об'єкти: регіональні аспекти», «Участь громадськості у формуванні екологічної складової у планах соціально-економічного розвитку регіонів», «Участь осередків Всеукраїнської екологічної ліги та Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта» у припиненні екологічно небезпечної діяльності підприємств»); семінар «Як працювати із засобами масової інформації»; тренінг «Проведення громадської екологічної експертизи та громадських слухань»; організаційно-методичну нараду; презентацію Екологічної енциклопедії; презентацію акції Всеукраїнської екологічної ліги «Обери справжнє»; практичне заняття «Методика проведення екологічних екскурсій у природі».

Учасники обмінялися досвідом організації та проведення акцій і заходів, спрямованих проти будівництва та експлуатації еколого-небезпечних об'єктів, запропонували різні варіанти розв'язання екологічних проблем на прикладі своїх регіонів.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА

15 квітня у Києві відбулася прес-конференція «Чи розпочнеться з 1 травня цього року ГМО-маркування в Україні?».

16 квітня відбулося засідання Наукової ради ВЕЛ за темою «Оцінка ризиків застосування поліетиленової тари для здоров'я людини та навколишнього середовища». Активну участь в засіданні взяли члени Науків Рад таких обласних організацій: Вінницької, Дніпропетровської, Одеської, Хмельницької, Черкаської, Чернігівської та Київської міської.

22 травня у Дніпропетровську відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Екологічні питання співіснування: людина-рослина». Організаторами конференції виступили Всеукраїнська екологічна ліга і кафедра екології та ґрунтознавства еколого-меліоративного факультету Дніпропетровського державного аграрного університету за сприянням Дніпропетровської обласної ради та облдержадміністрації і Державної інспекції з карантину рослин по Дніпропетровській області. Для участі у роботі заходу були запрошені провідні фахівці України з екології, біології, природоохоронних організацій тощо. У рамках конференції відбулося знайомство з виставкою робіт молодих вчених, музеєм ґрунтів, іменною аудиторією професора Бекаревича, демонстрація експозиції карантинних організмів, а також працювала книжкова полиця публікацій екологічного спрямування.

10-11 грудня у Києві відбувся III Український екологічний конгрес «Структурна перебудова та екологізація економіки в контексті переходу України до збалансованого розвитку». Засідання конгресу тривало два дні, протягом яких

відбулося: пленарні засідання, робота круглих столів, секцій та тематичних робочих груп Конгресу; презентація екологічних кінофільмів – переможців 5-го Міжнародного екологічного форуму країн Центрального та Східно-Європейського регіонів і Балтії «Національні та міжнародні пріоритети в досягненні екологічної безпеки» (громадське об'єднання «Білоруський союз кінематографістів»). Традиційно організаторами Конгресу є Всеукраїнська екологічна ліга та Центр екологічної освіти та інформації. До підготовки та проведення цього річного долучилися Міністерство економіки України, Міністерство охорони навколишнього природного середовища України та Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України.

Проведено презентації Екологічної енциклопедії на регіональних рівнях:

- **25 лютого** – в м. Вінниця в приміщенні Вінницької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. К. А. Тімірязєва;
- **27 березня** – в м. Хмельницькому в приміщенні бібліотечного корпусу Хмельницького національного університету.

Крім участі у наукових заходах всеукраїнського рівня кожна обласна організація проводить наукову роботу на регіональному рівні.

Так, **Наукова Рада Вінницької ОО ВЕЛ** займається розробкою програм збереження біорізноманіття, збільшення ПЗФ Вінницької області, проводяться наукове обґрунтування щодо створення нових заповідних територій.

Проводять роботу по співпраці з кафедрами екології політехнічного, аграрного, медичного, фінансово-економічного, педагогічного університетів, університету «Україна» в напрямі розробки заходів щодо залучення студентської молоді до активної науково-дослідної та природоохоронної діяльності.

17 грудня 2009 р. за ініціативи Вінницької ОО ВЕЛ під керівництвом голови Наукової ради Вінницької ОО ВЕЛ О. В. Мудрака відбувся круглий стіл «Екологічні проблеми регіону».

Наукова робота є одним із головних напрямів діяльності **Волинської організації**. В цьому році проведено 4 засідання Наукової ради обласної організації (16 лютого, 25 квітня, 16 липня, 16 грудня).

4 лютого, в стінах Волинського національного університету імені Лесі Українки було проведено круглий стіл на тему «Екологізація шкільної освіти», який організувала голова наукової ради Волинської ОО А. Б. Філіпенко, на зборах виступили студенти Петрук Н. і Ткачик Т., наукові роботи яких були відзначені грамотами на студентській науковій конференції ВЕЛ восени. Потім перед присутніми були продемонстровані краєзнавчі екологічні карти, які виконувалися активістами ВОО. Присутні (викладачі університету і понад 30 студентів) визначили оптимальні варіанти впровадження краєзнавчої тематики в процесі екологізації шкільного навчання. Обласний відділ освіти і науки відзначив 12 ініціаторів акції (публікація та поширення краєзнавчих екологічних карт) письмовими подяками. Серед нагороджених: Філіпенко А. Б. (голова НР, доцент Волинського національного університету, керівник проекту), Стасюк Л. Л., Дем'янчук О. Й., Кушнір В. В., Чучко Н. С. (викладачі, керівники тематичних груп виконавців), Гриневич Т., Скок Д., Конєвцов П., Беккер А., Цимпалюк П. та інші (студенти, виконавці робіт). Рішенням обласного управління з охорони

навколишнього природного середовища затверджено продовження проекту (створення нових екологічних карт) і в поточному році.

В листопаді за ініціативи Волинської ОО проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Краєзнавчі матеріали в екотуризмі», в якій взяло участь понад 60 осіб. За результатами конференції було видано збірник.

Члени **Дніпропетровської ОО** та Дніпропетровського МО ВЕЛ організували та провели науково-практичну конференцію «Екологічні питання співіснування: людина – рослина». В у роботі конференції взяли участь: Дніпропетровський МО ВЕЛ, Нікопольський, Жовтоводський, Пятихатський, Синельниківський, Апостолівський, Царичанський, Павлоградський, Самарський районні осередки ДОО ВЕЛ.

Активісти Дніпропетровської ОО ВЕЛ взяли участь у круглих столах на телебаченні (34 канал) з різних природоохоронних питань: про стан та статус «Лівобережного заказника»; проблеми Самарського бору та його майбутнє; про дефіцит питної води в області та проблеми забезпечення населення питною водою.

Донецька ОО ВЕЛ вже 4 роки виступає ініціатором проведення роботи щодо заповідання цінних природних територій у м. Макіївка. Було проведено ряд заходів, серед яких ряд публікацій щодо необхідності заповідання в газеті «Наш край», направлено відкритого листа міському голові м. Макіївка, організовано нараду у міськвиконкому для вирішення цього питання, питання стану та проблеми м. Макіївка було підняте на засіданні Громадської ради при Держуправлінні.

Члени Донецької ОО ВЕЛ беруть активну участь у роботі зі створення Донецького регіонального ландшафтного парку на базі Путиловського лісу та заказника «Ларинський степ». В червні-липні проводилася активно робота у складі та на засіданнях Громадської ради при Держуправлінні ОНПС в Донецькій області, з Управлінням екологічної безпеки Донецької міської ради щодо необхідності створення Донецького регіонального ландшафтного парку. Ініціатива Донецької ОО ВЕЛ була підтримана Донецькою міською радою та 18 серпня було проведено круглий стіл за участю Донецького міського голови. На цьому круглому столі була прийнята Резолюція, в якій відзначено про створення Донецького регіонального ландшафтного парку у 2010 році. Для виконання необхідних досліджень та розробки проекту у міській екологічній програмі заплановані необхідні кошти.

Багато уваги **Донецька ОО ВЕЛ** приділяє вирішенню вкрай актуальних природоохоронних заходів на Горлівському хімічному заводі, який є одним з найбільш екологічно небезпечних підприємств в регіонів. На державному підприємстві-банкроті відсутні кошти для вирішення екологічних проблем. Тому, обласна організація звернулася у відкритому листі до Прем'єр-міністра України Ю. В. Тимошенко, міністра Мінпромполітики В. С. Новицького, міністра Мінприроди Г. Г. Філіпчука з проханням про фінансову допомогу заводу для вирішення невідкладних заходів. Але, на цей час **Донецька ОО ВЕЛ** отримала відповідь лише від Мінприроди України, в якому про допомогу заводу мови не ведеться.

Закарпатська ОО ВЕЛ проводить значну науково-дослідницьку роботу.

Члени Закарпатської ОО та МО ВЕЛ (Осійський Е. Й., Золотарьов А. Є.) взяли участь з виступами у роботі міжгалузевого моніторингового комітету, створеного при Закарпатській обласній державній адміністрації.

1–2 квітня в м. Ужгород за активної участі членів ОО ВЕЛ проведено засідання робочої групи експертів щодо транскордонної співпраці.

9 червня в м. Ужгороді, члени обласної організації взяли участь у проведенні стартового семінару міжнародного проекту «Створення польдерів в басейні річки Бодрог».

18 червня членами ОО ВЕЛ (Лобко В. Ю., Золотарьов А. Є., Осійський Е. Й., Манівчук В. М.) в рамках оглядової практики проведено навчальний екологічний тур для студентів II курсу географічного факультету КНУ імені Тараса Шевченка щодо роботи водогосподарського стану, екологічного та гідрометеорологічного моніторингу на території області.

28 червня спільно з Закарпатським облводгоспом за сприяння міжнародної комісії з охорони річки Дунай (ICPDR) організовано святкування Дня Дунаю під гаслом «Тиса – молодша сестра Дунаю». Саме в цей день у 14 країнах басейну Дунаю, включаючи Україну, відзначається День Дунаю. Це спільний пан-європейський захід, спрямований на інформування і підвищення екологічної культури громадян по відношенню до річок. Свято було організоване у «Географічному центрі Європи» в с. Ділове Рахівського району. Програма свята включала в себе конкурс дитячих виробів «Тиса – молодша сестра Дунаю», який є частиною загальнодунайського конкурсу «Митці Дунаю», конкурс пісні про річки Тиса та Дунай, презентація результатів акції «Екологічна дія» (практичні дії школярів з впорядкування прибережної смуги), вікторини тощо. На святі були присутні гості з Австрії (представники Міжнародної комісії з охорони р. Дунай), представники дружніх річкових басейнів з Нідерландів, Словаччини та Білорусі, державних обласних і місцевих органів влади. Окремо слід зазначити участь у цьому святі української діаспори, що проживає на території Румунії.

В межах Закарпатської області свято організовується за підтримки Закарпатською обласною організацією ВЕЛ (від громадських організацій) як захід до 10-ої річниці Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта».

За висновками міжнародних експертів свято проведено на високому рівні і переможець загально-дунайського конкурсу «Дунайський художник», учень з м. Рахів отримав можливість у жовтні-листопаді, відвідати разом з переможцями конкурсів в інших країнах Європи м. Будапешт.

21 жовтня в м. Шарош Поток (Угорщина) члени Закарпатської ОО ВЕЛ (Манівчук В., Осійський Е.) взяли участь у роботі міжнародного семінару по впровадженню пілотного проекту «Створення місця для води в басейні р. Бодрог». Проект реалізовується Глобальним Водним Партнерством Словаччини за підтримки ПРООН ГЕФ.

12 листопада в м. Кошице представник обласної організації (Манівчук В.) взяв участь у засіданні робочої групи Тиси в рамках роботи ICPDR (Міжнародної Комісії з охорони річки Дунай).

16 грудня члени Закарпатської ОО ВЕЛ, спільно з представниками водного господарства та гідрометеорологічної служби області, прийняли участь у відборі

проб води на хімічний аналіз, з метою визначення стану забруднення поверхневих вод в басейні р. Тиса.

18 грудня в м. Іршава (Україна) відбулося засідання стартового семінару по проекту ПРООН-ГЕФ «Впровадження найкращих сільськогосподарських практик щодо зменшення забруднення поверхневих вод Верхньої Тиси (на прикладі сіл Сільце та Заріччя), Україна». В засіданні прийняли активну участь представники обласної організації ВЕЛ, водного господарства, Облдержзродючості, Асоціації фермерів Іршавського району та сільських голів Заріччя та Сільце.

У грудні за безпосередньої участі Закарпатської ОО ВЕЛ, в рамках реалізації демонстраційного міжнародного проекту «Комплекс заходів з інтегрованого управління земельними і водними ресурсами у Верхній Тисі, Україна – Румунія» (на прикладі селищ Великий Бичків – Бочков – Маре), закінчено роботи по встановленню системи біологічної очистки стічних вод. Система встановлена за фінансової підтримки Рахівської РДА та ПРООН ГЕФ. У лютому 2010 року заплановано урочистий запуск в експлуатацію даних очисних споруд.

У грудні цього року проведено раунд переговорів з компанією «Кока-кола Україна», щодо їх залучення до проведення природоохоронних ініціатив по покращенню збору сміття в басейні Верхньої Тиси. За попередньою домовленістю, компанія «Кока-кола Україна» готова надати кошти на придбання контейнерів для збору сміття (близько 150 шт.) в селищі В. Бичків.

Протягом жовтня-листопада спільно з селищною радою села Баранинці (Ужгородський район) та місцевою громадою, продовжувалась робота по відновленню русла річки Това. До робіт були залучені члени обласної організації ВЕЛ, місцеві жителі, актив сільської ради, комунальна служба та місцеві підприємства.

Члени Запорізької ОО ВЕЛ проводять науково-дослідницьку роботу з дослідження стану навколишнього середовища районів м. Запоріжжя.

Співпрацюють з Запорізьким національним технічним університетом, Запорізьким національним університетом, Запорізьким медичним університетом, Запорізькою інженерною академією, Запорізьким інститутом державного та муніципального управління.

28 липня в Орхуському центрі при Держуправлінні ОНПС в Запорізькій області відбувся круглий стіл на тему «Генетично модифіковані організми – міфи та реальність». Координатором заходу виступила Запорізька обласна організація ВЕЛ. Учасниками заходу виступили науковці Запорізького національного університету, представники громадських організацій – членів громадської ради, правозахисних громадських організацій та інші. Основними питаннями на заході були обговорення ризиків, пов'язаних з використанням ГМО, нормативно-правової бази та ситуації, що склалася в Україні. За результатами заходу учасники вирішили продовжити роботу у даному напрямку, звернутись до громадської організації Всеукраїнського статусу з пропозицією координації роботи Запорізьких екогромадськості та направити відповідне звернення до органів центральної влади з вимогою врегулювати ситуацію довкола використання ГМО в Україні, що буде забезпечувати достатню поінформованість населення щодо продуктів харчування.

Члени **Кіровоградського ОО ВЕЛ** на основі розісланих по районних радах області запитів щодо надання інформації про стан об'єктів по зберіганню непридатних, заборонених та невідомих пестицидів і агрохімікатів, створили реєстр об'єктів зберігання непридатних, заборонених та невідомих пестицидів і агрохімікатів, що розташовані на території Кіровоградської області.

Наукова рад Кіровоградської ОО ВЕЛ підняла питання про створення на території Кіровоградської області Чорноліського національного парку, де на даний час відбувається вирубка дубу черешчатого, який славиться найціннішою деревиною.

На основі звернень громадян членами Кіровоградського ОО ВЕЛ ведеться активна боротьба щодо усунення екологічних проблем деяких районів міста та області, а саме усунення забруднення навколишнього природного середовища в районі житлових забудов с. Первозванівки, Кіровоградського району викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел на ВАТ Кіровоградський механічний завод «Кісельгур» під час їх виробничої діяльності; несанкціонованого вивозу відходів Черняхівського м'ясопереробного комплексу на поля серед житлових забудов та городніх ділянок с. Черняхівка, Кіровоградського району.

Ведеться активна боротьба по збереженню культурно-рекреаційних місць відпочинку городян, а саме відстоювання не передавати територію скверу «Слави» в оренду під будівництво супермаркету та торгівельного комплексу, що може призвести до вилучення та знищення 0,4 га зеленої зони міста; контроль за виконанням обов'язків, що покладені на органи місцевого самоврядування по благоустрою парків-пам'яток мистецтва місцевого значення на території міста.

Створена електронна сторінка Кіровоградського обласної організації ВЕЛ на сайті www.ktaros.ho.ua, де зазначена інформація про осередок, його основна діяльність та результати даної діяльності, статті та програми, а також куди можна звернутися громадянам стосовно екологічних проблем області або залучення до спільної діяльності.

Одеська ОО ВЕЛ 2 лютого організувала виставку-семінар «Збережемо водно-болотні угіддя та їх біорізноманіття» в м. Білгород-дністровську.

За ініціативою Одеської ОО ВЕЛ створена комісія з дотримання природоохоронного законодавства в частині незаконної забудови рекреаційних зон прибережної смуги Чорного моря (Будакська коса, Тузловський ліс), до роботи залучені державні контролюючі органи.

Полтавська ОО ВЕЛ проводить значну науково-дослідну роботу. За участю представників Полтавської ОО ВЕЛ проводилось узгодження та корегування остаточної версії регіональної програми поводження з відходами, зокрема була проаналізована ситуація щодо поводження з відходами в м. Полтава та визначені пріоритетні заходи щодо її поліпшення.

Проведені дослідження стану поверхневих водних джерел області, зокрема стану річок й водосховищ в межах найкрупніших міст (Полтави, Кременчука, Миргорода, Комсомольська, Лубен).

Представники Полтавської ОО та МО ВЕЛ (Голік Ю. С., Ілляш О. Е., Москович А. О., Голік Т. Ю., Лашко Н. О.) брали участь у X Міжнародному конгресі Інженерної академії України AFES-2009, що проходив у Сінгапурі.

Представники ОО ВЕЛ та НМЦ «Екологічні ініціативи» взяли участь у нараді при міськвиконкомі м. Полтави щодо вирішення питання екологічної безпеки подальшої експлуатації міського сміттєзвалища та вирішення відповідних нагальних питань.

Тернопільська організація вже кілька років організовує і проводить Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Довкілля і здоров'я». В цьому році ця конференція відбулася 24–25 квітня, і зібрала понад 100 вчених. За результатами конференції був виданий збірник.

Членами Бережанського РО проводиться значна робота по охороні малих річок. Опис річок роблять діти та молодь.

Херсонська обласна організація ВЕЛ провела обласний семінар «Екологічні проблеми Джагарлицької затоки»

Хмельницькою обласною організацією ВЕЛ 27 березня у приміщенні бібліотеки Хмельницького національного університету був проведений круглий стіл «Рекреаційні ресурси Хмельниччини: сучасний стан, проблеми та перспективи використання». У його роботі взяли участь члени обласного осередку ВЕЛ, перший заступник голови ВЕЛ Т. В. Тимочко, керівники та представники державних структур обласного та міського рівнів, освітяни, науковці, студенти, представники різних громадських організацій області. У повідомленнях і виступах висвітлено сучасний стан природних рекреаційних ресурсів Хмельниччини, ступінь їх вивченості, проблеми та перспективи рекреаційного природокористування.

Для **Черкаської ОО ВЕЛ** пріоритетним напрямом є науково-дослідницька робота.

8 квітня відбулося розширене спільне засідання правління Черкаської обласної організації Всеукраїнської екологічної ліги на тему «Харчова безпека. Генетично модифіковані організми в харчових продуктах» в приміщенні Черкаського державного технологічного університету. В засіданні взяли участь фахівці з Національного університету харчових технологій (м. Київ), Державного управління охорони навколишнього природного середовища в Черкаській області, головного управління охорони здоров'я та медицини катастроф, обласної та міської СЕС; обласного управління у справах захисту прав споживачів, обласної державної насінневої інспекції, ДП «Черкасистандартметрологія», Черкаського обласного центру здоров'я та керівники громадських організацій екологічного та медичного спрямування.

Черкаська ОО ВЕЛ активно опікується проблемою щодо забруднення р. Золотоношка, було підготовлено та направлено лист-запит на міжрайонну природоохоронну прокуратуру щодо стану очисних споруд ВАТ «Веста», яке скидає в річку неочищені стоки.

Обласна організація виступила співорганізатором науково-практичного семінару «Технологічні особливості охорони, збереження та лікування багатовікового історичного дерева “Дуба Максима Залізняка”», який відбувся 26-27 жовтня в м. Чигирині. В програмі семінару передбачалося виступи, екскурсії (по музею Б. Хмельницького, в с. Субботів, по Холодному Яру), практичне заняття біля Дуба Максима Залізняка.

Вже кілька років активісти Черкаської ОО ВЕЛ намагаються не допустити будівництво та запуск в експлуатацію АЗС в зелених зонах м. Черкаси. Черкаська обласна та міська організації ВЕЛ цілеспрямовано протягом 2009 року займалися вирішенням проблеми з недопущення підписання дозволів на експлуатацію в м. Черкаси двох АЗС. Голові Черкаської міської організації ВЕЛ Н. І. Свояк навіть вдалося на апеляційному засіданні Господарського суду в м. Києві висловити думку громадськості щодо вказаного питання, але на жаль поки що рішення йдуть не на користь громади м. Черкаси.

Значну роботу здійснює Наукова Рада **Чернігівської ОО ВЕЛ**. Чернігівська Ліга плідно співпрацює з багатьма вищими навчальними закладами: Чернігівський державний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Інститут сільськогосподарської мікробіології УААН. Це дає можливість залучати до лав організації молодь, науковців, які професійно займаються екологічними питаннями.

Члени Чернігівської ОО ВЕЛ добилися офіційного закриття несанкціонованої станції технічного обслуговування в м. Чернігові.

Члени **Кримської республіканської організації ВЕЛ** організовують і проводять конференції, семінари за різними екологічними тематиками: «Екологічні проблеми Криму», «Проблеми переробки відходів». Спільно з Інститутом інформаційних технологій розробляють Програми з математичного моделювання стану навколишнього середовища в АР Крим. Розроблено проект «За екологічно чисті парки та сквери м. Сімферополя» (автор – голова Наукової ради Є. П. Захаров) на 2008–2012 рр.

Члени **Севастопольської МО ВЕЛ** вже другий рік займаються проблемою, пов'язаною навколо будівництва універсального перевантажувального комплексу (УПК) ЗАТ «Авліта». Ця проблема виникла у зв'язку зі стурбованістю громадян і громадських екологічних об'єднань м. Севастополя можливим негативним впливом проекту на стан навколишнього природного середовища, здоров'я жителів і перспективи розвитку міста. Севастопольським МО ВЕЛ було організовано громадські слухання з даного питання та зустрічі з замовниками даного проекту для урегулювання питань, що турбують населення міста. Була проведена незалежна громадська експертиза проекту будівництва універсального перевантажувального комплексу ЗАТ «СК «Авліта», для цього була створена громадська експертна комісія, до складу якої входили члени міської організації. Але до цього часу проблема не вирішена.

Вже багато років члени Севастопольського МО ВЕЛ ведуть роботу з включенням території бухти Ласпі, де ростуть реліктові ліси і окремі рослини занесені до Червоної книги України, до Державного ландшафтного заказника «Мис Айя». В 2008 р. 20 га території Ласпі передали в приватну власність для будівництва заміських будинків для місцевого міліцейського начальства. У зв'язку з цим, екологи почали посилену боротьбу проти знищення лісу. Члени Севастопольського МО ВЕЛ стверджують, що вирубка цього лісу неминуче призведе до сповзання схилів, які складені з глиняних сланців, до моря. Боротьба за збереження лісу і включення території Ласпі до Державного ландшафтного заказника «Мис Айя» триває і сьогодні.

Наукова Рада **Київської міської організації ВЕЛ** протягом звітного періоду було розроблено ряд аналітичних довідок до відповідних міністерств та відомств з пропозиціями та обґрунтуванням заходів щодо покращення екологічної ситуації.

Члени Київської МО співпрацюють з мешканцями міста, постійно реагуючи на їхні звернення щодо охорони навколишнього середовища.

Весною до Київського МО ВЕЛ звернулися мешканці смт Коцюбинське та члени київського садового товариства «40-річчя Жовтня» щодо негативних наслідків діяльності виробництва «Катех-Електро» (від підприємства розходяться хмари диму зі специфічним «хімічним» запахом, від якого перехоплює подих, починає першити у горлі, з'являється запаморочення, головний біль). Представники МО ВЕЛ з метою з'ясування ситуації, відвідали це підприємство і були вражені жахливою ситуацією. Після чого вони звернулися до керівництва підприємства з проханням надати копії матеріалів ОВНС та висновків державної екологічної експертизи, але отримали негативну відповідь. Було надіслано офіційного листа виконавчому директору підприємства з іноземною інвестицією у формі ТОВ «Катех-Електро» з проханням надати для ознайомлення та підготовки висновків громадської екологічної експертизи копії документів (висновки державної екологічної експертизи проекту металургійного виробництва, ОВНС проекту металургійного виробництва). Однак ТОВ «Катех-Електро», порушуючи чинне законодавство, відмовилося надати таку інформацію.

Активісти МО ВЕЛ підготували листа до Державної екологічної інспекції з проханням направити представника Державної екологічної інспекції із залученням громадськості для перевірки додержання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища та наявності усіх дозвільних документів на здійснення відповідної діяльності у ТОВ «Катех-Електро».

Після звернення мешканців вул. Миропільська та Шалет щодо можливої забудови ділянки лісу, МО ВЕЛ написали листа до Київської ради з проханням переглянути та провести громадські слухання з питання можливого будівництва в зеленій зоні житлового комплексу з соціальною інфраструктурою і паркінгом

Створено експертну групу з підготовки висновків громадської екологічної експертизи.

Науковці Києва співпрацюють з журналом «Екологічний вісник», реферативним журналом «Екологія», брали участь у виданні «Природно-заповідний фонд України: території та об'єкти загальнодержавного значення», «Екологічного атласу України».

ПРАКТИЧНІ ПРИРОДООХОРОННІ АКЦІЇ

Обласні організації активно беруть участь у всіх акціях Ліги, залучаючи до цієї роботи різні версти населення, державні органи влади, інші громадські організації. А також, в окремих областях започатковані регіональні природоохоронні заходи.

Лютий–березень – щорічна всеукраїнська **акція «Первоцвіт»**, в ході якої проводилася еколого-просвітницька та пропагандистська робота щодо роз'яснення важливості збереження первоцвітів серед учнів, молоді, пересічних громадян; розповсюджувалися листівки, наклейки, методичні поради щодо

збереження первоцвітів. До Міністерства охорони навколишнього природного середовища України, Міністерства внутрішніх справ України, обласних та міських управлінь охорони природи та внутрішніх справ надіслано листи з пропозиціями щодо посилення контролю за збереженням та охорони ранньоквітучих рослин. З представниками правоохоронних органів здійснювалося патрулювання членами ВЕЛ та ВДС «Ековарта», в ході якого вилучалися букети первоцвітів та складалися протоколи на порушників закону. В навчальних закладах проведено бесіди на уроках, серед батьків і населення, тематичні вікторини, конкурси листівок, виступи міні-театрів, лекторських груп тощо.

Акція «Первоцвіт» має широке поширення серед членів **Волинської ОО ВЕЛ**. Протягом лютого-березня виконано 22 рейди по акції «Первоцвіт». Рейди проводили в Луцьку (14 маршрутів) і в районних центрах: Ковелі (3), Шацьку (3), Ківерцях (2). У рейдах брали участь понад 90 членів організації та її районних осередків. Серед них слід відмітити активістів – організаторів рейдів по захисту рідкісних видів рослин: В. В. Кушніра, Т. В. Гриневич, І. Ліштван, В. С. Ковша. І хоч, порівняно з минулим роком, ранньовесняних дикорослих рослин у продажу стало значно менше, в процесі виконання рейдів було виявлено 6 фактів порушення охоронного законодавства по продажу охоронних дикорослих видів (червонокнижних ефемероїдів). До продажу попадають, переважно, рідкісні дикорослі цибулинні види: шафран Гейфелів, який привозять із Закарпаття, і підсніжник справжній (місцевий вид). Продавці стверджують, що рослини вирощені на присадибних ділянках, але не мають жодних документальних підтверджень на це. Крім того, шафран продається з бульбочками, отже рослини періодично викопують в природі та виснажують існуючі популяції. Означені факти сфотографовані та оформлені актами.

У процесі всіх рейдів не було зафіксовано жодних санкцій до браконьєрів з боку державних структур правопорядку (міліції, природоохоронної інспекції, екологічної прокуратури, муніципальної поліції). Створюється парадоксальна ситуація, коли молодь екологічної громадської організації повинна підмінювати своїми діями функції державних установ. У попередні роки наші осередки намагались ініціювати спільні з державними структурами рейди. Однак, це лише гальмувало проведення акції, бо практично всі означені структури відмовлялися від такої спільної діяльності. З другого боку, не маючи відповідних правових повноважень, активісти громадської організації не можуть вживати до порушників законодавства жодних санкцій.

Під час проведення акції «Первоцвіт» активісти **Дніпропетровська ОО ВЕЛ** разом зі студентами Дніпропетровського національного університету провели марш на захист первоцвітів, який відбувся 5 березня в м. Дніпропетровську.

Основною метою маршу було привернення уваги громадськості до проблеми знищення червонокнижних видів рослин та незаконного їх продажу, а також просвіта населення та соціальна реклама спрямована на те, щоб зменшити попит на ці види рослин в м. Дніпропетровську.

Акції на захист первоцвітів передбачала пішу ходу по проспекту Гагаріна від Нагорого ринку, потім по проспекту Карла Маркса до залізничного вокзалу з

відповідною наглядною агітацією, яка містила як роз'яснювальну інформацію стосовно того, які саме рослини є червонокнижними, так і безпосередні звернення до населення з закликом щодо припинення фінансової підтримки браконьєрського бізнесу через купівлю ранньоквітучих червонокнижних видів рослин (підсніжників, пролісків та ін.); короточасні зупинки маршу в центрі міста (біля Центрального універмагу), на проспекті Карла Маркса поблизу Центрального ринку «Озерка», біля залізничного вокзалу з метою більш зручного висвітлення заходу заздалегідь запрошеними засобами масової інформації; завершення акції біля залізничного вокзалу та підведення підсумків.

При підготовки до акції було використано 6 нагрудних-щитів, 2 транспоранти, агітаційна плакати інформаційного характеру, приблизно 150 м зелених стрічок з надписом «Збережемо первоцвіти». В акції взяло участь понад 50 чоловік. Захід був популяризований за допомогою Інтернет-ресурсів. Після закінчення акції в ЗМІ було опубліковано кілька статей і нотаток з даної проблематики.

Акції «Первоцвіт» Сумська ОО ВЕЛ проводила разом з обласною екологічною інспекцією. Проводилися бесіди, рейди в місцях продажу, здійснювалася просвітницька робота з населенням. Було виготовлено і розповсюджено понад 150 листівок.

Члени Черкаської ОО ВЕЛ активно працювали в рамках акції «Первоцвіт» (березня-квітня) разом зі студентами біологічного факультету ЧНУ ім. Б.Хмельницького, членами НМЦ «Екологічні ініціативи». 2 квітня в рамках акції «Збереження первоцвіти» провели засідання дискусійного клубу на тему збереження первоцвітів, розвісили по всіх корпусах Черкаського державного технологічного університету агітаційні газети.

Чернігівська ОО ВЕЛ. Під час акції «Первоцвіт» пройшли рейди по виявленню незаконної реалізації ранньоквітучих рослин, ботанічні екскурсії для учнів та студентів. Проведено дослідження поширення весняних ефемероїдів на Чернігівському Поліссі, роз'яснювальну роботу серед місцевого населення. Акція успішно пройшла в Чернігівському МО, РО, Ріпкинський РО, Ніжинському МО. Здійснено рейди у зелені зони та по ринках для перевірки дотримання природоохоронного законодавства.

Членами Київської міської організації ВЕЛ та КМО ВДС «Екологічна варта» в рамках акції «Первоцвіт» проведено міський конкурс листівок-звернень на захист первоцвітів. Проведено масові тематичні заходи просвітницького та інформаційного змісту. Спільно з управлінням охорони навколишнього природного середовища в місті Києві проводились рейди в місцях продажу ранньоквітучих квітів.

Севастопольська МО. Акція «Первоцвіт» – організований конкурс творів та малюнків. Кращі твори були прочитані на Севастопольському радіо. У Домі природи провели тематичний тренінг.

Березень, жовтень – акція «Посади своє дерево».

«Посади своє дерево» – традиційна акція для **Волинської організації**. Члени Волинської ОО ВЕЛ постійно піклуються про дерева, які були висаджені раніше, здійснюють благоустрій території навколо зелених насаджень.

Членами Сумської ОО ВЕЛ висаджено дерева на площі більше 2 га в лісах та парках області. В акції взяли участь близько 200 чоловік, серед яких учні, студенти, вчителі, працівники лісу.

Київська МО ВЕЛ. Кожного року активно проходить акція «**Посади своє дерево**». Традиційно організація опікується парком «Позняки».

Крім того, щороку акція «Посади своє дерево» проходить у шкільних осередках КМО ВДС «Екологічна варта», де діти разом з дорослими саджають дерева, кущі, квіти на пришкільних ділянках. Восени та навесні ліговці, вартівці Шевченківського та Святошинського районів проводять роботи по благоустрою парку «Нивки», а Голосіївського району – Голосіївського лісу.

Шевченківський РО ВЕЛ проводить акцію на території Ботанічного саду ім. Фоміна.

Квітень-вересень – акція «**Амброзія небезпечна рослина**».

Волинська ОО ВЕЛ в жовтня проводила акцію «Амброзія вже на Волині!», разом з органами місцевої влади, санепідстанцією здійснювалися рейди по виявленню та знешкодженню небезпечної рослини.

В рамках Всеукраїнської акції ВЕЛ «Амброзія – небезпечна рослина», членами Закарпатської ОО ВЕЛ на базі Ужгородського натуралістичного центру спільно з Ужгородським Національним університетом проведено круглий стіл щодо шляхів вирішення цієї проблеми.

В рамках акції «Амброзія небезпечна рослина» членами **Кіровоградської ОО ВЕЛ** розроблена екологічна програма «Амброзія – небезпечна рослина, вести боротьбу треба усім разом», з метою її інтеграція у плани соціально-економічного розвитку Кіровоградського регіону. Члени Кіровоградської ОО ВЕЛ залучили до акції різні версти населення – студентів ВУЗів, працівників державних органів, органів влади та місцевого самоврядування, членів громадських організацій, також просто мешканців міста, які мешкають у приватному секторі.

Для того, щоб привернути увагу до акції мешканців Кіровоградської області розроблено відповідну програму та надруковано відповідні листівки з закликом «Вести боротьбу з цією злісною карантинною рослиною треба усім разом», що розповсюджувалися як у маленьких населених пунктах, районних центрах Кіровоградської області так і у місті обласного значення.

Грудень – акція «**Збережи ялинку**».

Всі обласні організації ВЕЛ підтримали цей захід. В школах проведено конкурси «Замість ялинки – зимовий букет». Членами Ліги та Варти розповсюджуються листівки, звернення до населення щодо захисту хвойних дерев. В деяких областях членами нашої організації разом з громадськими інспекторами здійснювалося патрулювання у місцях вирубки зелених красунь та місцях незаконного продажу.

Знайшли підтримку природоохоронні акції ВЕЛ: «**Громадська інвентаризація зелених насаджень у парках, скверах, на прибудинкових територіях**», екологічна експедиція «**Громадський контроль за станом природно-заповідного фонду**».

Активно відзначається День довкілля.

В заходах до Дня Довкілля та Всесвітнього дня охорони середовища взяли участь понад 450 учасників **Волинської ОО ВЕЛ**, які займали очищенням прибережні смуги річки Тур'я, облаштуванням території навколо зелених насаджень.

До Дня довкілля Дніпропетровська ОО ВЕЛ провела заходи з прибирання та благоустрою територій «Лівобережного заказнику», природного парку «Діївська дача», гідропарку «Леніна». Проведено еколого-освітні та краєзнавчі маршрути – разом з членами екологічної дружини «Фенікс» проведено еколого-біохімічне дослідження р. Джурла у гірському Криму.

В рамках організації заходів до Дня Довкілля та Всесвітнього дня охорони навколишнього середовища членами **Закарпатської ОО ВЕЛ** проведено заходи по озелененню та благоустрою в різних населених пунктах області.

9–10 квітня в м. Будапешт члени обласної організації взяли участь у засіданні міжнародної комісії з охорони річки Дунай з виступами щодо впровадження на території Верхньої тиси ініційованих підходів до вирішення екологічних проблем.

16 квітня за участю члена Закарпатської ОО ВЕЛ В. М. Манівчука проведено робочу зустріч з угорськими спеціалістами водного господарства щодо дослідження проблем солерудника в смт. Солотвино та пошуку шляхів їх вирішення за допомогою міжнародних проектів. 17 квітня члени ВЕЛ взяли участь у відборі проб води

У період з 25 по 27 травня в рамках реалізації програми двохстороннього співробітництва на прикордонних водах з Угорщиною, члени Закарпатської ОО ВЕЛ брали участь у проведенні вимірювань витрат води по всій довжині р. Тиса за допомогою сучасних вимірювачів швидкості потоку Q-liner, які працюють за принципом «Доплера». Вимірювання проводилися експедиційним способом, з залученням фахівців України, Угорщини та Румунії.

В рамках реалізації міжнародного проекту ПРООН-ГЕФ «Комплекс заходів з інтегрованого управління земельними і водними ресурсами у Верхній Тисі, Україна – Румунія» Закарпатська обласна організація за сприяння експертів проекту ТАСІС протягом 10–11 червня в смт В. Бичків організувала та провела установчий семінар за участі членів робочої групи басейну р. Тиси – міжнародної комісії з охорони річки Дунай (ICPDR).

Протягом червня спільно з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Інститутом гідробіології НАН України, члени ВЕЛ взяли участь у гідроморфологічних дослідженнях транскордонної ділянки Брегівської осушувальної системи.

28 вересня в смт В. Бичків за участі членів обласної організації ВЕЛ проведено проміжний міжнародний семінар щодо реалізації міжнародного демонстраційного проекту «Комплекс заходів з інтегрованого управління земельними і водними ресурсами у Верхній Тисі, Україна – Румунія», в якому взяли участь більше 20 чоловік, з залученням керівництва селища В. Бичків і Рахівського району, а також селища Бочков Маре (Румунія), науковцями від Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Інституту

гідробіології НАН, Інституту водних проблем Білорусії, Лісовим та водними господарствами Рахівського району, Комунальною службою та школою інтернат селища В. Бичків.

Члени **Запорізької ОО ВЕЛ** до Дня довкілля разом зі студентами-екологами проводили низку суботників на о. Хортиця.

Члени **Одеської ОО ВЕЛ** до Дня довкілля та Всесвітнього дня охорони середовища провели такі заходи: відео урок «Час землі» (28 березня) та виставку «День Землі. Екологія і людина» (22 квітня) в бібліотеці ім. І. Франка (м. Одеса); екологічні читання «Всесвітній день охорони середовища» (5 червня) в центральній бібліотеці м. Білгород-Дністровська; екологічний суботник «Чистий берег Шаболатського лиману» (25 червня, м. Білгород-Дністровський).

До Дня довкілля та в рамках весняної толоки озеленення та благоустрою **Черкаською ОО** та **МО ВЕЛ** разом з Черкаською організацією НМЦ «Екологічні ініціативи» та осередками ВДС «Екологічна варта» були проведені наступні заходи:

- 22 березня в Черкаському обласному виробничому управлінні меліорації і водного господарства відзначили Всесвітній день водних ресурсів проведенням засідання круглого столу з залученням ЗМІ, представників громадських організацій та обласних органів влади, зокрема, Державної екологічної інспекції, Державного управління охорони навколишнього природного середовища, Управління земельних ресурсів, Головного управління сільського господарства та продовольства та ін. з подальшим показом на регіональному телеканалі «Рось»;
- 26 березня Свояк Н. І., голова Черкаського МО ВЕЛ взяла участь як представник від громадських організацій в засіданні дискусійного клубу в академії банківської справи Національного банку України (м. Київ) з доповіддю «Вода як квінтесенція життя».
- 22 квітня відзначено Всесвітній День Землі прибиранням на лісній галявині біля с. Мошни.

Активно члени Черкаської ОО ВЕЛ долучилися і до проведення заходів, присвячених акції «Прибери планету». Члени ОО ВЕЛ, НМЦ «Екологічні ініціативи» (голова організації О. С. Галушка) прибирали територію Холодного Яру від сміття, залишеного туристами. Крім цього учасники акції почистили територію безпосередньо біля величного дуба Максима Залізняка та навкруги Монастирського озера. В результаті прибирання було зібрано понад 90 мішків зі сміттям.

В рамках акції «Нове життя джерел» студенти Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького та Черкаського державного технологічного університету – члени обласної організації НМЦ «Екологічні ініціативи», члени Черкаської ОО ВЕЛ розчистили та привели до ладу джерело на території Холодного Яру.

Київський МО ВЕЛ продовжує роботу по обстеженню зелених насаджень Голосіївського лісу, парку «Нивки», парку «Партизанської слави».

Дуже активно здійснюється природоохоронна робота в Києві:

- захист від забудови заказника «Жуків острів» – через скаргу до міської прокуратури, підготовка експертних висновків для служби безпеки у м. Києві;
- надання підтримки мешканцям районів Києва в їхній боротьбі проти незаконної забудови територій паркових зон, скверів, знесення зелених насаджень;
- розгляд питання поводження з ТПВ у Києві, припинення створення несанкціонованих сміттєзвалищ на Борщагівці, боротьба проти будівництва сміттєспалювального заводу на Троєщині;
- виявлення фактів підготовки фальшивих документів для виділення земельних ділянок на підставних осіб в Голосіївському районі м. Києва для забудови. Під час цих шахрайських дій намагалися знищити лісові насадження в кварталах 32 та 36 Конча-Заспівського лісництва лісопаркового господарства «Конча-Заспа».

Севастопольська МО веде активну боротьбу за збереження об'єктів ПЗФ (зокрема, за збереження території бухти Ласпі від забудови).

СПІВПРАЦЯ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ІНШИМИ ГРОМАДСЬКИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ

Всеукраїнська екологічна ліга в 2009 р.:

1. Брала участь в підготовці всіх головних урядових програмних документів з питань захисту довкілля:
 - підготовка окремих розділів у Національній стратегії екологічної політики та Національному плану дій з охорони навколишнього середовища;
 - підготовка пропозицій до Постанови Кабінету міністрів України з питань регулювання діяльності, пов'язаної з використанням ГМО.
2. За ініціативи ВЕЛ:
 - проведено спільне засідання Громадських Рад при Мінприроди та Держводгоспі з питань підтоплення, підготовлено пропозиції до Ради національної безпеки та оборони України;
 - розглянуто на засіданні Комітету ВРУ з євроінтеграції питань поводження з ГМО в Україні;
 - проведено засідання Комітету Верховної Ради України з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва щодо державної політики створення системи контролю за використанням генно-модифікованих організмів;
 - створено і проведено засідання Національної ради зі сталого розвитку при Кабінеті Міністрів України.
3. Представники ВЕЛ беруть участь у роботі:
 - Колегії Мінприроди України;
 - Міжвідомчої комісії при Кабінеті Міністрів України з розв'язання екологічних проблем м. Дніпродзержинська;
 - комісії Мінприроди з питань сертифікації і підготовки екологічних аудиторів;
 - Національної комісії з питань ведення Червоної книги України;

- Національної Комісії з розбудови національної екологічної мережі;
- засіданнях урядових комітетів Кабінету Міністрів України, Комітетів ВРУ.

Переважна більшість регіональних організацій Всеукраїнської екологічної ліги мають своїх представників в Громадських Радах при облдержуправліннях охорони природи, 5 голів обласних організацій ВЕЛ обрані головами цих Громадських Рад.

Члени **Волинської ОО ВЕЛ** активно беруть участь у засіданнях Громадської Ради при Державному управлінні охорони навколишнього природного середовища.

5 березня, відбулись громадські слухання з природоохоронної роботи в області. Від Волинської ОО у слуханнях брали участь 6 осіб: голова організації В. К. Терлецький, голова НМЦ «Екологічні ініціативи» Т. В. Гриневич, організатор акції «Первоцвіт» в Луцьку В. В. Кушнір та декілька його активістів. Слухання проводились в залі облдержадміністрації при головуванні чільників обласної ради. Серед інших регіональних екологічних проблем та їх вирішення певну увагу було приділено і злободенній темі рослинного браконьєрства. У доповіді В. К. Терлецького було використано фотоматеріал рейдів з акції «Первоцвіт». Вони обговорювались на слуханнях присутніми представниками державних структур і були внесені до публікацій в обласних органах преси.

В грудні у Волинською ОО ВЕЛ було подано до Державної екологічної інспекції заяви (з додаванням до заяви акту обстеження та фіксування рубки) щодо незаконної рубки в зеленій зоні м. Луцька.

Постійно проводиться співпраця з управлінням культури і туризму, за його сприяння організовуються походи з екотуристичною програмою. В цьому році 5 грамотами управління були відзначені члени обласної організації.

Вже кілька років триває плідна співпраця Волинської ОО ВЕЛ та управління освіти щодо виготовлення та розповсюдження краєзнавчих екологічних карт. На річній розширеній колегії працівників освіти Волинської області, яка відбулась 17 лютого в м. Луцьку, було вирішено колегією відзначити активістів ВОО ВЕЛ подяками і грамотами за підготовку краєзнавчих екологічних карт.

Закарпатська ОО ВЕЛ продовжує активно співпрацювати з міськвиконкомом Ужгорода, облвиконкомом та облдержадміністрацією, іншими громадськими організаціями області (Регіональним молодіжним екологічним об'єднанням «Екосфера», ЗОЕНЦ, Асоціацією Агенції регіонального розвитку України, Закарпатським обласним товариством охорони природи та іншими).

В листопаді місяці за ініціативи ВЕЛ та колективу ЛСЗА Закарпатського ЦГМ проведені громадські слухання та прес-конференція на телебаченні в програмі «Громадські ініціативи – стан забруднення атмосферного повітря в Ужгороді – перспективи?» В прес-конференції взяли участь В. Ю. Лобко, В. М. Манівчук, В. В. Орел, М. І. Федорішко та ін.

Співпрацює з громадською радою при Держуправлінні охорони навколишнього природного середовища області. Членами ради є С. С. Поп, В. В. Орел, В. Ю. Лобко, В. М. Манівчук.

Кіровоградською ОО ВЕЛ подано заяву до вступу до Громадської Ради при державному управлінні охорони навколишнього природного середовища, до складу експертної групи та Громадської Ради при Кіровоградській обласній державній адміністрації.

Члени **Харківської ОО ВЕЛ** активно беруть участь в засіданнях Громадської ради при обласному управлінні охорони навколишнього природного середовища, на яких розглядають питання, пов'язаних зі складання плану дій, спрямованих на поліпшення екологічної ситуації в м. Харкові та області.

Співпрацюють з облдержадміністрацією, обласним управлінням освіти і науки, управлінням охорони навколишнього природного середовища.

Херсонська ОО ВЕЛ. Один з головних напрямів діяльності – формування регіональної екологічної політики і вирішуються такі питання у співпраці з органами державної влади.

Потужно займаються проблемами раціонального водокористування, водозберігаючими технологіями. Співпрацюють з органами державної влади, іншими організаціями. Інститутом гідромеліорації в м. Києві, Держводгоспом, облводгоспом, агропромом, управлінням охорони навколишнього природного середовища в м. Херсоні.

Члени Херсонської ОО ВЕЛ взяли участь у створенні Громадської ради при облводгоспі та Орхуського центру при Державному управлінні охорони навколишнього природного середовища в Херсонській області.

Черкаська ОО ВЕЛ успішно співпрацює з органами державної влади, іншими громадськими організаціями.

8 квітня було проведене спільне засідання Громадської Ради при Державному управлінні охорони навколишнього природного середовища в Черкаській області та правління Всеукраїнської екологічної ліги на тему: «Харчова безпека. Генетично модифіковані організми в харчових продуктах».

Щосереди о 16-00 в приміщенні Черкаського державного технологічного університету проводилися засідання Громадської ради при державному управлінні охорони навколишнього природного середовища в Черкаській області, членами якої є голови Черкаської обласної (Н. М. Фоміна) та міської (Н. І. Свояк) організацій ВЕЛ. На засіданнях розглядалися можливості співпраці громадськості з органами влади у вирішенні екологічних проблем сучасності.

При підтримці управління у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської облдержадміністрації Черкаської ОО ВЕЛ організовує та проводить конкурс світлин «В об'єктиві рідний край».

Активно обласна організація ВЕЛ співпрацює з Черкаською обласною організацією Українського товариства охорони природи.

Великий блок діяльності **Київської міської організації ВЕЛ** складає співпраця з органами державної влади.

Київська міська організація Всеукраїнської екологічної ліги співпрацює з Державним управлінням охорони навколишнього природного середовища м. Києві, Постійною комісією Київради з питань екологічної політики, управлінням охорони навколишнього природного середовища при КМДА з питань екологічних проблем міста Києва, Головним управлінням освіти і науки м. Києва, провідними науковими та науково – дослідницькими інститутами, вищими й середніми

навчальними закладами, бібліотеками, музеями, ботанічними садами, Київським зоопарком.

КМО ВЕЛ є членом Громадської Ради при Державному управлінні охорони навколишнього природного середовища. Активісти ліги брали участь у нарадах управління охорони навколишнього природного середовища при КМДА з питань екологічних проблем міста Києва та співпраці з громадськими організаціями в їх вирішенні.

Севастопольська МО ВЕЛ тісно співпрацює з органами державної влади.

Проведено конкурс дитячих екологічних малюнків та плакатів разом з управлінням охорони навколишнього природного середовища та дитячою бібліотекою ім. Гайдара.

РЕГІОНАЛЬНІ ЗАХОДИ

Обласні організації ВЕЛ проводять згідно своїх планів ряд цікавих заходів.

Вінницька ОО ВЕЛ. Акцію «Жовте листя» проводять Вінницький МО, Барський МО, Хмільницький РО ВЕЛ. Прибирають парки, сквери, прибудинкові території. Інформують про шкідливість спалювання листя.

Волинська ОО ВЕЛ з 2003 р. проводить акцію «Репатріація рідкісних видів рослин».

Дніпропетровська ОО ВЕЛ проводить вже традиційні обласні акції «Листопад» та «Стерня», головна мета яких інформування населення про шкідливість спалювання опалого листя та пожнивних залишків. Заходи висвітлювало обласне телебачення, передача «Людина та природа». Стали традиційними акції «Чисті береги» та «Чистий двір».

Закарпатською ОО ВЕЛ вже третій рік бере участь в організації святкування дня Дунаю на Україні, організованому Міжнародною комісією з охорони р. Дунай (ICPDR). За відмінну організацію святкування дня Дунаю в Закарпатській області, Закарпатська ОО ВЕЛ отримала диплом, та була включена до єдиного переліку організацій та спонсорів всіх країн басейну р. Дунай і надрукована ICPDR в підсумковому календарі.

На підтримку акції ініційованої Львівською ОО ВЕЛ членами Закарпатської ОО ВЕЛ проводилася активна пропаганда Акції Дня без авто.

Запорізька ОО ВЕЛ організувала акція «Проти всього можна встояти, але не проти доброти». Метою, якої є донесення до громадян про ситуацію, яка склалася з бездомними тваринами, а саме з негуманними методами щорічно знищуються тисячі бездомних тварин у Запоріжжі, як і в інших містах України.

25 квітня в парку «Трудової слави» організована спільна акція, організаторами якої виступили Закарпатська ОО ВЕЛ, ЗОГО «Служба Захисту Тварин», Козацька спеціалізована дружина «Січ», Запорізька обласна молодіжна громадська організація «СНОТ», за підтримки проекту-партнерства «Канада-Україна» «Регіональне самоврядування та розвиток», ветеринарної клініки «Діана-Вет», магазинів «Магія природи», корму «ГАВ МЯУ» та ін., а також за підтримки біологічного факультету Запорізького національного університету, Запорізької державної інженерної академії, шкіл м. Запоріжжя.

Під час заходу розповсюджувалася інформація щодо електронної бази бездомних тварин «Ищем дом» на сайті www.animals.zp.ua, які знаходяться у

приватних притулках або під опікою волонтерів Служби та чекають нових господарів. Також проводилася своєрідна виставка тварин, які були бездомними та вже знайшли господарів за допомогою Служби Захисту Тварин. Крім того, паралельно на виставку були принесені цуценята, які є бездомними та шукають собі дім. Для наймолодших учасників заходу відбувалися різноманітні конкурси на тему любові до тварин та рідного міста.

Кіровоградська ОО ВЕЛ започаткувала екологічну програму «Чисте середовище – здорова нація», метою якої є розповсюдження інформації про шкідливість утворення несанкціонованих сміттєзвалищ та змусити людей викидати побутове сміття у спеціально призначені для цього місця. Були проведені рейди на території міста і Кіровоградського району по виявленню несанкціонованих сміттєзвалищ, особливо в районах приватного сектору та рекреаційних місць відпочинку.

Львівська ОО ВЕЛ спільно з Держуправлінням охорони навколишнього природного середовища в Львівській області та кафедрою екології і охорони навколишнього середовища Національного університету «Львівська Політехніка» започаткувала роботу «Зеленого кінотеатру» для студентської та учнівської молоді м. Львова. Метою заходу є розширення світогляду про взаємодію людини і природи, ознайомлення із проблемами екологічними проблемами сьогодення. 11 березня 2009 р. відбувся перший сеанс, на якому були присутні студенти – екологи Львівських ВУЗів. Демонстрація екологічних фільмів проводиться два рази в місяць у приміщенні Держуправління ОНПС в Львівській області.

Полтавська організація здійснює такі регіональні природоохоронні заходи: акція «Дизайн сучасної школи», конкурс «Краще шкільне подвір'я».

Протягом року Полтавська ОО ВЕЛ проводила акцію «Сигарету за цукерку», направлену на пропаганду здоровому образі життя.

Члени **Сумської організації ВЕЛ** здійснюють багато регіональних акцій: «Черемша» (проведено 8 рейдів по торгових точках м. Суми, складено 4 протоколи); моніторинг білого лелеки в Канівському заповіднику в межах Битицької сільради (систематичні багаторічні спостереження за 9 гніздами лелек. Отримано грант на дослідження); дослідження популяції брандушки різнокольорової у Краснопільському районі (дослідження популяції рослин, визначення площі, щільності та стадії розвитку, площа досліджуваної території 3 га); «Жива колекція місцевих видів первоцвітів» (забезпечення навчальних закладів м. Суми живими рослинами).

Члени **Херсонської ОО ВЕЛ** брали активну участь у таких акціях: «Збережемо острів Джарилгач»; «За територію без ядохімікатів».

Черкаські активісти проводили регіональні природоохоронні заходи: акцію «Прибери своє місто», екологічні рейди по пляжах м. Черкаси, акцію «Жовте листя». Для акції «Жовте листя» був виданий буклет «Не спалюйте листя!» за сприяння Державного управління охорони навколишнього природного середовища в Черкаській області.

Одним з напрямків роботи Черкаської ОО ВЕЛ є проведення обласного конкурсу світлин «В об'єктиві рідний край». В цьому році на конкурсі було представлено понад 1400 світлин. За результатами конкурсу була організована виставка в м. Черкаси, а також постійно діюча експозиція в мережі Інтернет

(www.mrc.ck.ua), роботи, які брали участь у виставці увійшли до каталогу, а конкурсанти отримали дипломи учасника виставки. Переможці були нагороджені грамотами та подарунками. Захід висвітлювався в обласних ЗМІ.

Чернігівська ОО ВЕЛ. Проведена регіональна акція «За чисту Ялівщину» – упорядкування території урочища, інформаційна компанія серед громадськості.

Севастопольська МО ВЕЛ. Вже не перший рік успішно проводиться акція «Зелений офіс» (збір макулатури). Систематично проводить засідання «Зелена вітальня». Обговорюються різні екологічні проблеми та окремі питання екологічного змісту – «Прекрасні ви – береги Тавриди».

РОБОТА СІЛЬСЬКИХ, РАЙОННИХ, МІСЬКИХ ОСЕРЕДКІВ ВЕЛ

Дніпропетровська ОО. **Апостолівський РО ВЕЛ 20 березня 2009 р. взяв участь у проведенні заходів, присвячених Всесвітньому дню води.** Святкування Всесвітнього дня води було продовжено у школах села Ленінське. Місце проведення було обрано не випадково, так як село розташоване на березі Каховського водосховища, тому проблеми пов'язані з транскордонними водами його жителям знайомі. Перед учнями 5–8 класів виступила голова Апостолівського РО ВЕЛ О. Л. Павлюк. Учні сільських сіл підготували реферати та презентацію проекту щодо проблем Каховського водосховища та річки Базавлук. Школярі активно приймали участь у конкурсах на найкращий вірш та у виставці малюнків про воду. Переможців було нагороджено почесними грамотами та пам'ятними подарунками.

Апостолівський РО ВЕЛ взяв участь у роботі Міжвідомчій науково-практичній конференції бібліотек Апостолівського району. З доповіддю про стан водних ресурсів району виступила голова районного осередку ВЕЛ О. Л. Павлюк. Перед присутніми виступили школярі з програмою на екологічні теми, читали вірші, співали пісні та розігрували сценки. Учасникам була представлена виставка малюнків учнів Апостолівської школи естетичного виховання на тему «Екосвіт очима художника».

Голова **Павлоградського РО ВЕЛ В. В.Сердюк** з нагоди відзначення Всесвітнього Дня Води виступила на радіо «Самара», в своєму виступі голова осередку відмітила активну позицію жителів району щодо збереження водних ресурсів, закликала всіх приєднатися до щорічної акції «Жива вода», під якої розчищаються джерела, висаджуються верби понад берегами річок Самара, Вовча, прибираються прибережні захисні смуги.

В цьому році представники **Царичанського РО ВЕЛ**, в рамках загальнонаціональної програми по відновленню джерел та екологічної програми «Рідній Орлі чисті береги» спільно з співробітниками Царичанського міжрайонного управління водного господарства при сприянні органів місцевого самоврядування брали участь у проведенні еколого-просвітницької акції, під час якої відновлено джерело поблизу с. Залелія на території Залеліївської сільської ради. Були проведені роботи з облаштування джерела та по благоустрою території, що прилягає. До роботи осередку ВЕЛ активно долучилися працівники місцевої школи.

Нікопольський МО ВЕЛ в травні виступив співорганізатором науково-практичній конференції «Каховське водосховище+53. Міжобласна басейнова

угода – веління та вимога часу». В конференції взяли участь представники: Нікопольського МО ВЕЛ, Української екологічної асоціації «Зелений світ», Національної спілки журналістів, Міжнародного фонду Дніпра, Дніпропетровського облводгоспу та ін. Учасники конференції розглянули проблеми Каховського водосховища, питання водокористування; зокрема питного водопостачання, законодавчо-правові питання щодо природокористування та інше. Резолюцією конференції визначено – укладання міжобласної басейнової угоди між Дніпропетровською, Запорізькою, Херсонською та Миколаївською областями; адаптація водного законодавства України до вимог водної Директиви ЄС.

Самарський РО в м. Дніпропетровську вже не перший рік намагається закрити Ігреньське сміттєзвалище та не допустити облаштування муніципального полігону ТПВ у «Балці Панкрат'єва», де зростає значна кількість рослин, занесених до Червоної книги України, а також до Всесвітнього та Європейського червоного списків. Не витримавши бездіяльності з боку міської влади, активісти ВЕЛ разом з місцевими мешканцями своїми силами перегородили в'їзд на звалище сміттєвозам. За два місяці блокування роботи звалища вдалося зупинити його роботу. У теперішній час горіння на звалищі практично не відбувається. Завдяки рішучим діям РО ВЕЛ йде створення ландшафтного заказника загальнонаціонального значення «Балка Панкрат'єва».

Царичанським РО ВЕЛ організовано проведення заходів, направлених на поширення екологічних знань серед населення. В рамках цих заходів, з метою розширення екологічного світогляду громадян з доповіддю виступив голова РО ВЕЛ О. Кіриченко, був продемонстрований науково-популярний фільм «Подорож краплини».

Активісти **Синельниківського РО ВЕЛ** взяли участь у святкуванні Всесвітнього Дня води спільно з міжрайонним управлінням водного господарства за сприянням органів місцевої влади. Було виготовлено інформаційні буклети: «Водні ресурси Синельниківщини», «Творчість учнів шкільних закладів Синельниківського району»; організована фотовиставка «Чисті джерела – чиста душа»; оформлено стенди, присвячені тематиці Всесвітнього Дня води, під гаслом «Спільні води – спільні дії»; проведено годину спілкування з учнями 4 класу Синельниківської загальноосвітньої школи № 5.

Київська ОО ВЕЛ. В 2009 р. було створено 3 осередки: Бориспільський РО, Немишаєвський МО та Бородянківський РО ВЕЛ у Київській області.

Немишаєвський МО ВЕЛ створений в вересні 2009 р. активно долучився до природоохоронної роботи. Під час створення відбулися урочисті збори, під час яких присутні ознайомилися з метою, завданнями, практичною і науковою діяльністю ВЕЛ. Також були презентовані видання ВЕЛ. В жовтні було успішно проведено акцію «Посади своє дерево»: було висаджено декоративні дерева, кущі; проведено роботи з розбивки території для закладання майбутнього парку на еколого-географічні зони та ділянки – «Український Степ», «Зелені Карпати», «Кримські гори», «Рідне Полісся», «Бабусині грядки», «Сад лікарських рослин», «Бузкова алея», «Березовий гай», «Калиновий міст» – на території Немишаєвського державного аграрного коледжу Національного аграрного університету. На території коледжу також була проведена робота з очищення,

прибирання прибережної території біля ставка від побутового сміття, хмизу, сухих гілок.

У жовтні **Бородянськівська РО** підготувала та подала заяву до Клавдіївської селищної ради щодо підтоплення садиб та помешкань мешканців смт Клавдієве.

Активісти **Бориспільського РО ВЕЛ** ведуть боротьбу за збереження зеленої зони навколо міського озера, яку міська влада занедбала до стану, що розпочалися деградаційні процеси, а потім, щоб «облагородити», запропонувала забудувати її розважальними закладами. Члени РО ВЕЛ проводять суботники з метою очищення території від сміття та облаштування місць відпочинку. Була подана заява до суду щодо недопущення будівництва розважальних центрів. Нині справа все ще на розгляді – саме через відсутність у чиновників аргументів на користь нищення зеленого куточка. Водночас, серед важливих аргументів на користь розвитку природної території виявилось наукове обстеження ділянки та рекомендації щодо її збереження і розвитку.

Луганська ОО ВЕЛ. У вересні 2009 р. було створено Краснолучський міський осередок ВЕЛ.

Полтавська ОО ВЕЛ. Члени **Полтавської МО ВЕЛ** брали участь у формуванні та роботі агро-екологічного інформаційно-консультаційного центру (АЕЦ).

Черкаська ОО ВЕЛ. **Черкаська МО ВЕЛ** проводить велику інформаційно-просвітницьку роботу. 2 лютого в обласному Будинку природи відбулося оголошення підсумків міського екологічного конкурсу «Черкаси – дім, в якому я живу». Організаторами конкурсу є Черкаський МО ВЕЛ, Черкаська обласна організація Українського товариства природи, КП «Черкасиводоканал», управління освіти міськвиконкому. В конкурсі, який тривав протягом 2008 р. взяли участь 150 учасників з 7 загальноосвітніх навчальних закладів міста Черкаси: це ЗНЗ №№7, 12, 17, 26, 30, 34, Перша міська гімназія та екологічний клуб «Девясил».

Члени МО постійно проводять тематичні дискусійні клуби:

24 березня – присвячений Дню боротьби з туберкульозом, відбувся перегляд відео про небезпечну хворобу;

24 квітня – присвячений Всесвітньому дню без тютюну, проведені лекції, бесіди щодо негативного впливу паління на здоров'я людини і стан навколишнього середовища, був показаний фільм про згубну звичку.

Члени **Корсунь-Шевченківського РО ВЕЛ** постійно здійснюють контроль діяльності еколого-небезпечних об'єктів району та тих, що можуть до них відноситись. Так, вже не перший рік районна організація веде боротьбу за чистоту річки Рось, куди скидається стічні води з багатьох промислових підприємств (Набутівський цукровий завод, Стеблівська фабрика). В квітні за настирливим намаганнями ВЕЛ підняти щит Корсунь-Шевченківської ГЕС і частково промити річку Рось. Ця процедура до кінця 2009 р. зняла проблему погіршення якості води в річці та міському водогоні, покращилась її прозорість та в цілому екологічна ситуація району. Але, орендатор ГЕС – ЗЕА «Новосвіт» передчасно заклав щит, що не дозволило повністю здійснити операцію по промиванню, у зв'язку з цим

члени районної організації ВЕЛ направили претензійного листа до Мінприроди та облдержадміністрації.

Організація здійснює моніторинг стан рівня води в р. Рось. Виявлено не один факт зниження його рівня та різкі скиди води через турбіни ГЕС. Ця інформація передавалася в Басейнове управління річки Росі (Біла Церква). Такі перепади води у Корсунському водосховищі та відсутність раптового її скиду через щити греблі негативно впливають на санітарно-екологічний стан річки.

У жовтня спільно з басейновим управлінням річки Рось (Біла Церква) Районна організація ВЕЛ провела екологічну експедицію по річці. В ній взяло участь близько 20 осіб, внаслідок якої обстежено береги річки (їх стан, джерела забруднення, наявність сміття тощо), виявлено 11 джерел та 2 струмки. Про все складено акти та направлені до Басейнового управління, яке відповідно надіслало рекомендаційні листи та попередження до відповідних сільських рад та підприємствам.

Проведено моніторинг будівництва в селі Петрушки інкубатора на 32 млн курчат. В процесі моніторингу виявлені окремі суттєві порушення, зокрема нормативні відстані до житла, порядку оголошення в ЗМІ про наміри будівництва, відсутність документації та висновки екологічної експертизи на викиди. Про це було повідомлено органам влади району, облекоінспекцію, облСЕС та обласну природоохоронну прокуратуру. Облекоінспекція та облСЕС тимчасово призупинили будівництво. Члени Корсунь-Шевченківської РО ВЕЛ поставили вимогу пред'явити проекту документацію для громадської екологічної експертизи.

У січні-травні при фінансовій підтримці Корсунь-Шевченківської міськради проведено дитячий екологічний конкурс на кращий малюнок, вірш з висвітлення питань про природу. У конкурсі взяло участь близько 60 робіт, учасникам конкурсу вручено премій на загальну суму 4 тис. грн.

У червні видано буклет «Княжа криниця», комплекс якої був збудований районною організацією ВЕЛ в минулому році на березі р. Рось. За підсумками республіканського конкурсу 2009 р. по відновленню джерел Корсунь-Шевченківська РО ВЕЛ зайняла 3-тє місце і отримала Почесну грамоту і грошову премію.

У вересні в районному Будинку культури Корсунь-Шевченківська РО ВЕЛ за участю науковців з Києва, Черкас, органів влади району провела теоретично-наукову конференцію з питань ГМО. Цей захід був широко висвітлений в районній пресі.

Районна організація ВЕЛ веде активне листування з різними установами органів влади: Міністерством охорони навколишнього природного середовища України (щодо проведення комплексної екологічної експертизи проекту будівництва металургійного заводу в м. Білій Церкві, виділення фінансової допомоги для здійснення робіт по спорудженню свердловини і водогону від села Драбівка до Корсунь-Шевченківського, як альтернативного джерела забезпечення міста питною водою, та на реконструкцію міських каналізаційних очисних споруд), Комітетом Верховної ради України з питань екологічної політики, Міністерством освіти і науки України (щодо включення уроку екології до навчальних програм шкіл і спеціальних навчальних закладів), Генпрокуратурою

(про порушення законодавства при будівництві металургійного заводу в Білій Церкві).

У серпні на міському Мартанському ставу Корсунь-Шевченківська РО ВЕЛ організувала змагання рибалок-любителів по лову рибу. Під час заходу виступив голова організації з питанням про необхідність бережливого ставлення до водойм і рибних запасів.

Широко була розповсюджена інформація про вихід з друку Екологічної енциклопедії з метою організації її закупівлі для бібліотек району

За звітний період в районній та обласній пресі Корсунь-Шевченківською РО ВЕЛ було розміщено близько 20 статей з різних питань, тісно співпрацює з редакціями газет «Корсунь», «Сільські вісті».

Чернівецька ОО ВЕЛ. Сокирянський РО ВЕЛ 20 квітня 2009 р. в м. Новодністровськ організував науково еколого-краєзнавчу конференцію, присвячену Всесвітньому дню Землі. Конференція проходила на базі міської Новодністровської гімназії, в заході брали участь представники міськвиконкому, відділу освіти, КП «Новодністровський житловик», Новодністровської міської лікарні, відділення коледжу ЧНУ ім. Ю. Федьковича у м. Новодністровську, Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича. Були обговорені питання стану навколишнього середовища в м. Новодністровську та у Чернівецькій області взагалом.

РОБОТА З ДІТЬМИ ТА МОЛОДЦЮ

В цьому році виповнилося 10 років зі дня створення Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта». Всі ці роки Всеукраїнська екологічна ліга сприяє діяльності спілки. Надається допомога у впровадженні активної природоохоронної діяльності, співпраці з державними установами, освітніми закладами, засобами масової інформації. Проведено ряд спільних освітніх заходів.

За всебічної підтримки ВЕЛ, було організовано роботу Навчально-тренінгового центру «Екологічна варта».

За сприяння Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту було оздоровлено дітей, членів Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта».

З 10 по 20 червня та 21.07 по 02.07 відбулися навчальні практики студентів-екологів з регіонів України та семінар-нарада для голів обласних організацій НМЦ «Екологічні ініціативи».

17–18 вересня в м. Києві проведено семінари Школи лідера-еколога. Метою такого заходу, який проводять і в обласних організаціях Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта», є набуття досвіду громадянської поведінки молодих лідерів шляхом залучення їх до реальної участі в пропагандистській, природоохоронній роботі, екологічне навчання дітей та молоді, формування активної життєвої позиції, виховання екологічно свідомої особистості шляхом пропаганди знань про стан довкілля. Під час занять було розглянуто такі теми: «Роль громадськості у розв'язанні екологічних проблем», «Лідерство у громадських організаціях: проблеми та перспективи», «Молодь та природоохоронна пропагандистська діяльність», «Соціальна компетентність

молоді з питань охорони навколишнього природного середовища», «Планування екологічних кампаній». Учасники одержали необхідні знання для самостійного проведення екологічних акцій, ознайомилися з досвідом організації та виконання природоохоронної роботи, який накопичили обласні організації ВДС «Екологічна варта». Тренінги з активізації зусиль громадських організацій на захист навколишнього середовища провела голова Черкаської обласної організації Національного молодіжного центру «Екологічні ініціативи» Ольга Галушко.

Правління Волинська ОО ВЕЛ спрямовує увагу на молодь, залучаючи до лав ВЕЛ студентів, молодих викладачів і науковців, учителів та старшокласників. Саме вони повинні формувати новий громадський підхід до розв'язання екологічних проблем Волині.

На розширеній колегії працівників освіти Волинської області, в Луцьку, було проведено презентації краєзнавчих екологічних карт та тритомника «Екологічної енциклопедії». Презентацію проводили активісти Волинської ОО у складі голови наукової ради А. Б. Філіпенко, розробника краєзнавчих карт В. В. Кушніра і голови НМЦ «Екологічні ініціативи» Т. В. Гриневич. Чимало представників районних коледжів і шкіл зацікавили можливість мати ці високохудожні та сучасні видання, але, на жаль, в системі освіти не знайшлося джерела, яке було б здатне оплатити подібне замовлення. Тому було вирішено просити Волинське облвно визначити необхідні для такого замовлення кошти.

Правління Херсонської ОО ВЕЛ розгорнуло системну роботу з юнацькою бібліотекою в питаннях екологічного виховання дітей та юнацтва. Організовано постійно інформаційно-пропагандистську виставку з питань екології.

Харківська ОО ВЕЛ в червні-серпні з метою здійснення належного екологічного виховання молоді, поширення міжнародного співробітництва в галузі охорони навколишнього природного середовища з 22.06.2009 р. по 30.09.2009 р. організувала та провела міжнародний польовий екологічний табір.

Місце розташування табору – Харківський район Харківської області на території майбутнього регіонального ландшафтного парку «Балочні ліси».

Програмою табору передбачалося проведення польової практики у студентів (Академії міського господарства), семінарів (міжнародний семінар з біоакустики, семінар по екологічній освіті школярів), вивчення досвіду роботи волонтерських таборів (волонтерський табір Харківської організації «Новий Акрополь», міжнародний волонтерський табір «Світ України»).

Черкаська ОО ВЕЛ провела V обласну молодіжну науково-практичну конференцію «Регіональні екологічні проблеми Черкащини в контексті переходу до збалансованого розвитку України» (24 грудня). В роботі конференції брали участь більше 50 осіб. Це були студенти та викладачі Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького та Черкаського державного технологічного університету, а також школярі міста Черкаси.

13–16 квітня були проведені Дні студентської науки, де студенти-екологи представляли наукові роботи з екологічної оцінки найбільших підприємств-забруднювачів міста і області, екологічного моніторингу та ін. Пленарне засідання було прикрашене виступом екологічної бригади 8-А класу

загальноосвітньої школи № 34 під керівництвом педагогів М. І. Свояк, О. М. Ляшенко.

Черкаська ОО ВЕЛ співпрацює з дошкільними закладами області, проводять конкурси, вікторини, акції для дітей дошкільного віку з метою екологічного виховання.

В січні була проведена акція «Хай зима буде доброю для пернатих друзів» на території дошкільного навчального закладу № 54 м. Черкас. В обласній бібліотеці для юнацтва ім. В. Симоненка відбулися 3 засідання екологічних студій з учнями шкіл по різних питаннях (стан води, повітря).

РОБОТА ЗІ ЗМІ

На національному рівні у 2009 р. систематично висвітлювалися всі заходи та акції ВЕЛ – більше 2 тис. повідомлень в пресі («Факты», «Голос України», «Україна і світ сьогодні», «Ваше здоров'я», «Профспілкові вісті»), радіо (Українське радіо, «Ера», всесвітня служба «Радіо Україна»), TV («1+1», Інтер, перший національний, ICTV, СТБ, Новий канал, Тоніс, ТРК «Україна»).

Всеукраїнська екологічна ліга в кінці 2009 р. організувала засідання прес-клубів за різними екологічними тематиками: «Пріоритети Мінприроди України в галузі охорони навколишнього природного середовища» (15 жовтня), «Стан водних об'єктів, захист атмосферного повітря від забруднення» (17 листопада), «Екологічні ризики від технологічних аварій» (27 листопада), «Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, формування національної системи біобезпеки» (3 грудня), «Розвиток екологічної мережі України. Стан об'єктів ПЗФ» (11 грудня). Учасники цих засідань – представники керівництва, структурних підрозділів, територіальних органів Міністерства охорони навколишнього природного середовища України, науковці. На заходи були запрошені представники обласних ЗМІ, з якими співпрацюють обласні організації ВЕЛ.

Обласні осередки активно співпрацюють зі ЗМІ.

Найбільш налагоджена співпраця зі ЗМІ такими обласними організаціями Ліги: Вінницькою, Волинською, Дніпропетровською, Донецькою, Закарпатською, Харківською, Чернігівською, Черкаською, та Севастопольським і Київським міськими осередками ВЕЛ.

Вінницька ОО ВЕЛ співпрацює з газетами: «Вінницькі Відомості», «Місто», «Вінниччина», «Життєві обрії», «Слово педагога».

Роботу Волинської обласної організації висвітлюють газети «Волинь», «Віче», «Волинський вісник», «Україна і світ сьогодні». У «Волинській газеті» (№6 від 19.02.09) опубліковано дві статті активістів організації. Голова НМЦ «Екологічні ініціативи» Гриневич Т. писала про результати поширення краєзнавчих екологічних карт серед шкіл області. Там же подано адресу, де бажаючі могли б отримати безкоштовно комплекти таких карт. З часу публікації десятки представників сільських шкіл та бібліотек зверталися на адресу організації з такими заявами. Друга стаття під назвою «Нещасливі квіти Волині» була спрямована на профілактику браконьєрства щодо ранньовесняних квітів.

Стаття містила заклик до громадян і до чиновників державних установ не допустити торгівлі рідкісними дикорослими квітами в області напередодні свята. Сподіваймося, що вона мала певний резонанс серед населення, бо цю обласну газету читають всі.

Вся робота Донецької ОО ВЕЛ висвітлюється в обласній екологічній газеті «Наш край».

Спеціалісти Закарпатської ОО ВЕЛ періодично виступали на Обласному телебаченні, публікували матеріали спостережень за забрудненням атмосферного повітря в обласній газеті.

Запорізька ОО ВЕЛ співпрацює із ЗМІ: газети – «Запорізька правда», «Запорізька січ», «МІГ», «Індустріальне Запоріжжя», «Панорама», радіо – «Юніверс», «Великий луг», телебачення – ТРК «Алекс», ТРК «Запоріжжя», ТВ-5.

Проведено заходи по розповсюдженню інформації про існування та основну мету і завдання діяльності Кіровоградської ОО ВЕЛ, а саме було розміщено у місцевій пресі та на місцевому радіо/телебаченні оголошення, розповсюдження листівок, на що почали звертатися мешканці міста та області з проблемами регіонів нашої області, що пов'язані з погіршенням екологічного стану. Звернення надходять як письмово, так і на телефон «гарячої лінії», яка була створена саме для цих цілей. Ведуться окремі журнали де реєструються письмові та усні звернення громадян.

Діяльність Полтавської організації висвітлюється в ЗМІ, зокрема, газеті «Вечірня Полтава»; журналах «Полтавський вісник», «Імідж сучасного педагога»; на телебаченні – «Місто», «Юта».

Заходи Сумської ОО ВЕЛ висвітлюють газети: «Ваш шанс», «Перемога», обласне радіо.

5 червня відбувся виступ голови Харківської ОО ВЕЛ С. В. Разметаєва на обласному телебаченні (ОТБ) по проблемам ГМО (програма присвячена прийняттю відповідної постанови КМ України).

Протягом року члени Херсонської ОО ВЕЛ здійснювали виступи по обласному радіо з питань ГМО.

Діяльність Черкаської організації висвітлюється в ЗМІ, зокрема, газеті «Місто», «Нова доба», «Черкаський край», «Акцент», обласному телеканалі «Рось». 2 квітня – виступ голови Черкаського МО Н. І. Свояк та Черкаської ОО ВЕЛ Н. М. Фоміної на телеканалі «Рось» на тему «Роль громадськості у формуванні суспільної свідомості щодо поводження з відходами».

Робота із засобами масової інформації налагоджена в Чернігівській ОО ВЕЛ. Чернігівське обласне та міське.

КМО ВЕЛ співпрацює з засобами масової інформації. Заходи організації висвітлюють газети: «Освіта України», «Україна і світ сьогодні», «Хрещатик», «Київський вісник»; радіо «Голос Києва», «Голос України», «Столиця», «Континент», студія «Майдан», Українське радіо; УТ-1, ТРК «Київ», СТБ, «Тоніс», ТРК «Єра», «1+1», 5 канал, ІНТЕР, ICTV.

Значно посилилась роль нашого сайту (www.ecoleague.net) у формуванні позитивного іміджу ВЕЛ. За рік нас відвідало 50 тис. осіб (географія дуже широка: практично всі країни Європи, південна Америка, США, Канада, Австралія, країни СНД).

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Протягом 2009 р. Всеукраїнською екологічною лігою було видано:

- матеріали науково-практичної конференції «Екологічні питання співіснування людина – рослина»;
- матеріали II Українського екологічного конгресу «Пріоритети збалансованого (сталого) розвитку України»;
- матеріали III Українського екологічного конгресу «Структурна перебудова та екологізація економіки в контексті переходу України до збалансованого розвитку».

Видається щомісяця бібліотечка ВЕЛ. В цьому році вийшли тематичні розробки серії «Охорона навколишнього природного середовища», «Екологічна освіта та виховання» (видано 12 збірок. Зміст можна переглянути на сайті ВЕЛ: <http://www.ecoleague.net/34903999-175.html>).

Видається журнал «Екологічний вісник», Реферативний журнал «Екологія». Відкрита підписка на ці видання (зміст журналів за 2009 р. можна переглянути на сайті ВЕЛ: <http://www.ecoleague.net/65490196-172.html>).

За сприяння ВЕЛ разом з Центром екологічної освіти та інформації видано:

- Екологічна мережа Центрального Придніпров'я / М. І. Башенко, О. Ф. Гончар, В. В. Лавров, С. І. Дерій: монографія;
- книга «Природно-заповідний фонд України (загальнонаціональні об'єкти)»;
- Екологічний атлас України.

Активно йде робота фахівців обласних організацій ВЕЛ з підготовки публікацій до журналу «Екологічний вісник».

Волинською ОО ВЕЛ видала посібник з рекреаційного лісокористування, буклет з виставки «Свій голос віддаю на захист природи», серію краєзнавчих карт.

Протягом року Полтавська ОО ВЕЛ підготувала та видала серію випусків «Екологічної бібліотеки Полтавщини»: «Агро-екологічний атлас», «Потенціал Полтавщини в агроекологічному виробництві», «Поводження з відходами на Полтавщині», «Законодавство Європейського Союзу у сфері охорони навколишнього природного середовища», а також інформаційний буклет «Екологічний стан Полтавщини».

Сумською ОО ВЕЛ підготовлено до друку збірку робіт переможців обласного туру конкурсу «Мій голос я віддаю на захист природи», виготовлено та розповсюджено близько 300 листівок по акціям «Первоцвіт», «Прибери планету».

В грудні Черкаська ОО ВЕЛ видала «Довідник гігієнічних та екологічних нормативів в об'єктах довкілля» та «Методичні рекомендації з проведення занять за проектом «Прибери планету»; підготовлені та видані листівки «Звернення до батьків щодо своєчасної оплати за воду», «Правила поведінки на природі», «Пам'ятка про збереження питної води».

Вже декілька років ВЕЛ проводить інформаційну кампанії щодо інформування населення про проблеми, пов'язанні з використанням ГМО. Протягом 2006–2009 рр. було проведено ряд заходів (семінари, круглі столи, конференції), багаторазові виступи на радіо, телебаченні всеукраїнського та регіональних рівнів, публікації в пресі щодо генетично модифікованих продуктів.

В 2009 р. Всеукраїнська екологічна продовжила інформаційну кампанію щодо інформування населення про генетично модифіковані організми:

18 лютого 2009 р. Кабінет Міністрів України затвердив Постанову «Про затвердження Порядку державної реєстрації генетично модифікованих організмів джерел харчових продуктів, а також харчових продуктів, косметичних та лікарських засобів, які містять такі організми або отримані з їх використанням». Відповідно до цього Порядку (починає діяти з 1 червня 2009 р.) усі ввезені в Україну харчові продукти, косметичні засоби та ліки проходять державну екологічну експертизу на кордоні. Як і попередні такі проекти, Порядок був розроблений і опрацьований без активного залучення громадськості, і хоч експертам Всеукраїнської екологічної ліги вдалося внести необхідні пропозиції до цього документу, деякі його положення й нині викликають занепокоєння.

Відповідно до Порядку державну реєстрацію проводитиме Міністерство охорони здоров'я України. Для того, щоб зареєструвати харчові продукти, лікарські препарати та косметичні засоби, які містять ГМО, потрібен пакет документів: загальноприйнята назва продукції, торговельне найменування ГМО, який міститься в цих продуктах харчування, лікарських препаратах чи косметичних засобах. При цьому слід вказувати призначення, види і способи застосування, точні дані, що стосуються заявника, виробника. До заяви необхідно додати висновки Державної санітарно-епідеміологічної експертизи. Водночас, експерти ВЕЛ наполягали і будуть робити це й надалі, щоб у розділ «Призначення, види і способи застосування» було внесено спеціальну таблицю, яку заявники мають обов'язково заповнити, тому що сьогодні інформацію про продукцію можна викладати у довільній формі і заявник може пропустити деякі дані під виглядом того, що нібито не знав, що це потрібно зробити. Іншими словами, тут ми бачимо лазівку, через яку можуть проникати ГМО, які є шкідливими для здоров'я людини.

Слід зазначити, що Державну реєстрацію здійснюють за державний кошт терміном на 5 років. Але в документі, чітко не прописано, яким чином держава буде відстежувати дотримання заявниками українських правових норм.

Експерти ВЕЛ також дуже стурбовані змістом пункту 7 Постанови, згідно з яким інформація про заявлені продукти буде повністю закритою, до того ж оприлюднюватиметься лише реєстр, де буде названо ГМ-продукт чи ГМО.

Всеукраїнська екологічна ліга звернулася до Кабінету міністрів України з вимогою вилучити пункт 7 з тексту Постанови, як такий, що порушує норми Організації Конвенції.

8 квітня 2009 р. Кабмін ухвалив постанову № 423, якою затвердив «Порядок видачі дозволу на транзитне переміщення не зареєстрованих в Україні генетично модифікованих організмів». Такий документ є зараз на часі, але, як і попередній, має певні істотні вади. Він дає можливість потрапляти на територію України, хоча й транзитом, тих ГМО, ризики щодо яких українські лабораторії не завжди можуть вчасно виявити.

Як позитивний приклад вирішення цього питання, можна навести прийняття відповідного закону у Молдові, який не дозволяє ввезення і використання заборонених у Євросоюзі ГМО. Крім того, законодавство Молдови

зобов'язує заінтересовану сторону сплачувати за реєстрацію і експертизу генетично модифікованих організмів, що сприятиме, з одного боку, значній економії бюджетних коштів, з іншого – розвиватиме галузеву науку.

13 травня 2009 р. Кабінет Міністрів України ухвалив постанову № 468 «Про затвердження Порядку етикетування харчових продуктів, які містять генетично модифіковані організми або вироблені з їх використанням та вводяться в обіг». Прийняття її є важливим кроком у забезпеченні екологічних прав громадян – нам потрібні державні рішення, які насправді захищають життя і здоров'я мільйонів українців і відповідають національним інтересам України.

Понад три роки Всеукраїнська екологічна ліга докладала значних зусиль для прийняття цього документу. Відповідно до постанови з 1 липня 2009 р. харчові продукти, що містять генетично модифіковані організми або виготовлені з їх використанням, підлягають обов'язковому маркуванню, якщо вміст ГМО у сировині або продукті перевищує 0,1 %.

У разі, якщо ГМО в продукті немає або його вміст є меншим, ніж зазначено, може бути використано маркування «без ГМО», однак така інформація підлягає перевірці Держспоживстандартом.

Відповідно до постанови, харчові продукти, що містять ГМО або виготовлені з їх використанням і введені в обіг в Україні без маркування, підлягають вилученню з обігу.

У травні–грудні 2009 р. Всеукраїнська екологічна ліга розпочала другий етап акції «Обери справжнє!», у рамках якої перевіряє продукти харчування щодо виконання вимог постанови про етикетування.

Всеукраїнська екологічна ліга звернулася до Держспоживстандарту, Мінохоронздоров'я та Мінагрополітики з проханням надати інформацію про результати перевірок на вміст ГМО у продуктах харчування у 2009 р., а також порушила питання про інформування населення відповідними органами влади про якість харчових продуктів та їх відповідність державним стандартам. В кінці 2009 р. ВЕЛ ініціює проведення рейдів за участю депутатів, представників Держспоживстандарту, санепідемстанцій та прокуратури для перевірок торгових мереж щодо виконання вимог постанови уряду.